

Notitie Ketenbeleid Gemeente Barneveld

Situatieschets

In de Commissie Bestuur van 15 januari 2019 heeft de burgemeester toegezegd te laten onderzoeken of het ketenbeleid van de gemeente Barneveld geactualiseerd dient te worden, gebaseerd op door de gemeente opgedane ervaringen en jurisprudentie uit het land.

In 2007/2008 is in de gemeente Barneveld het ketenbeleid vastgesteld. De gemeente is toentertijd gekomen tot een beleid waarbij bestaande keten onder bepaalde, stringente voorwaarden een tijdelijke gedoogbeschikking hebben ontvangen. Inherent aan het karakter van een gedoogbeschikking geldt voor alle keten een passief uitsterfbeleid. Dit houdt in dat de in 2007/2008 geïdentificeerde keten worden gedoogd zolang dit wettelijk mogelijk is en men zich aan de gedoogbeschikking houdt, dat het voor deze gedoogketen niet mogelijk is om te verplaatsen, en dat vestiging van nieuwe keten niet is toegestaan.

Na inventarisatie binnen de gemeente is geconcludeerd dat het ketenbeleid om meerdere redenen aan herziening toe is. Ten eerste lijkt de uitvoering van het ketenbeleid onnodig gecompliceerd vanwege het bestaan van keten met een gedoogbeschikking. Deze constructie suggereert dat er een tussenvariant is met keten die noch legaal, noch illegaal zijn. Verder heeft de gemeente Barneveld tien jaar ervaring opgedaan met en lessen geleerd uit het uitvoeren van het beleid en heeft jurisprudentie uit het land (Raad van State over het beleid omtrent keten van de gemeente Zwartewaterland) plaatsgevonden.

De gemeente Barneveld kent momenteel vijf keten met gedoogstatus. Naast deze gedoogketen zijn er keten die niet officieel in beeld van de gemeente zijn. Geschat wordt dat het hier om ten minste vijftien tot twintig keten gaat, aldus buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) en politie. Het vermoeden is dat er in keten overmatig alcohol- en drugsgebruik plaatsvindt, ook door minderjarigen. Tevens is het vermoeden dat met betrekking tot het bouwwerk een deel van de keten niet (brand)veilig is.

Verantwoordelijkheid omtrent keten

De gemeente Barneveld is van mening dat keten een sociale functie kunnen hebben. De gemeente is tevens van mening dat zij een taak heeft om grip te houden op de situatie in keten op basis van de volgende kaders:

- Openbare orde
- Veiligheid
- Volksgezondheid en Welzijn
- Wettelijke kaders

Hoewel de gemeente wel controleert op basis van deze kaders, is zij niet verantwoordelijk voor het voldoen aan deze kaders door iedere individuele keet. Deze verantwoordelijkheid ligt nadrukkelijk bij de eigenaar van het perceel waarop de keet gevestigd is (de keeteigenaar) en bij de keetbezoekers en, bij minderjarige keetbezoekers, bij de ouders; zij zijn verantwoordelijk voor wat er zich in en rondom de keet afspeelt.

Beleidsregels

Ten behoeve van het opstellen van onderhavige Notitie Ketenbeleid zijn ervaringen opgehaald bij betrokkenen binnen de gemeente Barneveld en bij zeven andere gemeenten met beleid gericht op keten. Samen met de uitspraak van de Raad van State omtrent de 'verlengde huiskamer' in de gemeente Zwartewaterland¹ en *good practices* uit andere gemeenten leidt dit tot de volgende beleidsregels:

1. De gemeente Barneveld hanteert twee soorten keten, legale keten en illegale keten (in plaats van de huidige drie soorten huiskamerkeet, buurtkeet (gedoogkeet), commerciële keet). Hierbij geldt onderstaande:
 - Legale keten: de 'verlengde huiskamer', zie uitspraak Raad van State bij gemeente Zwartewaterland (uitspraak 201004854/1/H3 in bijlage).

¹ Zie Bijlage bij Notitie Ketenbeleid Gemeente Barneveld – Arrest 201004854_1_h3

- De keet heeft een besloten karakter. Het keetbezoek beperkt zich tot een vaste vriendengroep en er mogen maximaal 20 bezoekers gelijktijdig aanwezig zijn in de keet.
- In de keet wordt niet anders dan om niet alcoholhoudende drank geschonken. Het bij toerbeurt inkopen zonder verrekening is toegestaan.
- De keet bevindt zich op privéterrein (bij woning, boerderij of bedrijf) en vormt een verantwoordelijkheid voor de eigenaren van het perceel.
- Illegale keten: Iedere keet die niet voldoet aan de wettelijke kaders op het gebied van Brandveiligheid, de Drank- en Horecawet, de Algemene Plaatselijke Verordening en Bouw- en bestemmingsplanregelgeving. Illegale keten hebben geen bestaansrecht, de gemeente treedt handhavend op.
- Op basis van het in 2007/2008 vastgestelde passief uitsterfbeleid kent de gemeente Barneveld momenteel nog vijf keten met gedoogstatus. Voor deze gedoogketen blijft het geldende passief uitsterfbeleid in stand. Voor gedoogketen gelden de voorwaarden vastgesteld in de Nota Ketenbeleid 2008, met inachtneming van de huidige wet- en regelgeving. Gedoogketen kennen de volgende verschillen met legale keten:
 - Evenals bij een legale keet vindt er bij een gedoogkeet geen verstrekking van alcoholhoudende drank anders dan om niet plaats. Uitzondering hierop is drankverkoop met hele kleine winstmarges, die aangewend worden voor gezamenlijke uitjes.
 - Iedere gedoogkeet stelt zelf een keetreglement op. Dit is een huishoudelijk reglement waarin in ieder geval de volgende onderwerpen vastgelegd zijn: ledenlijst, toezicht, contactpersonen, drankverstrekking, introducees.

Het jaarlijks aanvragen van de gedoogbeschikking is de eigen verantwoordelijkheid van keeteigenaren. Wanneer de gedoogbeschikking niet aangevraagd wordt vóór 1 december van het voorgaande jaar, vervalt deze automatisch en heeft de keet geen bestaansrecht meer onder de voorwaarden van de gedoogbeschikking.
- 2. Keeteigenaren en keetbezoekers zelf en hun ouders (bij keten met minderjarige bezoekers) zijn verantwoordelijk voor wat er zich in en rondom de keet afspeelt. Om zo nauw mogelijk met zowel keeteigenaren als keetbezoekers (jongeren) en hun ouders in contact te staan, wordt dit contact op de volgende manieren vormgegeven:
 - Een jongerenwerker gaat in gesprek met jongeren over hun gedrag en de gevolgen ervan (en waar mogelijk worden ouders betrokken). Op deze manier wordt jongeren ondersteuning geboden (onder andere door korte lijnen met voorlichting en hulpverlening te bewerkstelligen).
 - Een jongerenwerker gaat in gesprek met keeteigenaren om hen te wijzen op hun verantwoordelijkheden. De eigenaar van het terrein is verantwoordelijk voor wat zich in en rondom de keet afspeelt, grondeigenaren zijn zich hier niet altijd van bewust.
 - Zoals overal in de gemeente controleert de gemeente Barneveld – waar nodig samen met de brandweer, politie en OddV – iedere keet op basis van de openbare orde, (brand)veiligheid en wettelijke kaders.
- 3. Na twee jaar bekijken we de effecten van deze werkwijze en bezien we of aanpassing van dit beleid nodig is. Er wordt geëvalueerd op basis van de vier kaders:
 - Juridisch
 - Openbare orde
 - Veiligheid (binnen de keet, brandveiligheid en bouwveiligheid)
 - Wettelijke kaders (bouw- en bestemmingsplanregelgeving, Algemene Plaatselijke Verordening, Drank- en Horecawet, voorwaarden verlengde huiskamer)
 - Sociaal
 - Volksgezondheid (alcohol- & drugspreventie) en Welzijn (maatschappelijke participatie, betrokkenheid ouders)

Werkwijze en benodigd budget

Op basis van de hiervoor beschreven aanpak is onderstaande werkwijze ontwikkeld, gebaseerd op voorlichting, toezicht, relatieonderhoud en onderzoek. Hier liggen rollen voor het sociaal domein (jongerenwerk) en handhaving (team VVT, Ruimtelijke Ontwikkeling, Omgevingsdienst De Vallei, externe partners als politie en brandweer).

De werkzaamheden passen niet binnen de bestaande formatie. Extra benodigde capaciteit en benodigd budget zijn in de rechterkolom weergegeven. Er wordt capaciteit en budget aangevraagd voor drie jaar (2020 t/m

2022). Na twee jaar (in 2022) vindt de evaluatie plaats, gelijktijdig met de evaluatie dient de werkwijze door te lopen. Het totaal benodigde budget gedurende deze drie jaar is € 142.500,--.

Stap	Actie	Benodigde capaciteit
1.	Opstellen voorwaarden voor keten t.b.v. het verkrijgen van een legale status.	
1.1.	Ontwikkeling van folder met keetvoorwaarden.	
1.2.	Hoewel de gemeente Barneveld keten kan ondersteunen in het voldoen aan de voorwaarden (voorlichting, brandveiligheidspakket, e.d.), ligt de verantwoordelijkheid voor het voldoen aan de voorwaarden expliciet bij de keeteigenaar (bij keten met minderjarige bezoekers) of bij de keetbezoekers zelf (bij keten met meerderjarige bezoekers).	
2.	Inventarisatie van huidige keten in het najaar van 2019. De inventarisatie is een gezamenlijke verantwoordelijkheid en wordt gedaan door de afdeling Bestuur en Dienstverlening (team Veiligheid, Vergunningen en Toezicht), brandweer, jongerenwerk, politie en Omgevingsdienst De Vallei. Indien uit de inventarisatie blijkt dat er zich in een keet geen jongeren bevinden, wordt stap 3 voor deze keet overgeslagen.	
3.	Uitbreiding werkzaamheden van Jongerenwerk om in contact te komen met jongeren waarmee momenteel minder contact is: jongeren in keten. De jongerenwerker onderhoudt de relaties met jongeren, signaleert, wijst jongeren op hun verantwoordelijkheden en kondigt de check op voorwaarden (stap 4) aan. De jongerenwerker legt – wanneer nodig – contact met andere relevante partijen op het gebied van preventie en voorlichting (brandweer, verslavingszorg, psychische ondersteuning, e.d.). De voorlichtingsactiviteiten aan jongeren in keten en aan ouders van keetgaande jongeren op het gebied van verslaving worden uitgevoerd door IrisZorg vanuit het ‘Plan van Aanpak terugdringen alcoholgebruik in het verkeer in de gemeente Barneveld’.	16 uur per week = €1.691 per maand €1.691 per maand + 47,73% werkgeverslasten = 1327*12*1,4773 = €29.977 per jaar Benodigd budget = €35.000 per jaar (inclusief onvoorziën) <i>Gebaseerd op jaarlijks twee standaardbezoeken aan circa dertig keten door de jongerenwerker, inzet voor de inventarisatie van keten, het contact met eventuele samenwerkingspartners (brandweer, verslavingszorg, regiegroep) en andere benodigde werkzaamheden (bijvoorbeeld organisatie van voorlichting, ouderavonden, maatschappelijke bijdrage keten).</i>
3.1.	Gefaseerde bezoeken aan jongeren in keten door jongerenwerker. Het bezoek van de jongerenwerker wordt opgevolgd door een controle (stap 4) en kan uitmonden in opschaling (stap 5). Een gefaseerde aanpak maakt het mogelijk voor betrokken partijen om direct actie te ondernemen.	
3.2.	De keten die in de huidige fase bezocht worden, ontvangen van de jongerenwerker de folder met ketenvoorwaarden en de mededeling dat binnen twee tot acht weken de check (stap 4) plaats zal vinden. Een datum wordt hierbij niet gecommuniceerd om de check redelijk onverwacht plaats te laten vinden.	

4.	Er vindt een controle op de voorwaarden plaats door boa's . Zij hebben kennis om een inschatting te maken of de keet voldoet aan de voorwaarden. Het vertrekpunt van deze check is openbare orde en veiligheid (brandveiligheid en bouwregelgeving), daarna wordt er gecheckt op jurisprudentie (Drank- en Horecawet, ruimtelijke ordening).	8 uur per week = €664 per maand €664 per maand + 47,73% werkgeverslasten = $664 * 12 * 1,4773 =$ €11.771 per jaar <u>Benodigd budget = €12.500 per jaar (inclusief onvoorzien)</u> <i>Gebaseerd op jaarlijks één standaardcheck door de boa bij circa dertig keten, inzet voor de inventarisatie van keten, het contact met samenwerkingspartners (regiegroep) en andere benodigde werkzaamheden (bijvoorbeeld checks op basis van overlastmeldingen, hercontrole).</i>
4.1.	Een voordeel van het voortraject door de jongerenwerker is dat de aankondiging van de controle al kan leiden tot aanpassingen bij de betreffende keet.	
5.	Indien de boa inschat dat een keet niet voldoet aan de voorwaarden, vindt opschaling plaats en worden deskundigen (brandweer, politie, OddV, e.d.) meegenomen voor een gezamenlijke controle .	
5.1.	Indien een keet bij de controle door de boa en deskundige(n) niet voldoet aan de voorwaarden, krijgt de keet zes weken de tijd om aanpassingen te maken. Hierna vindt er opnieuw een controle plaats door de boa en deskundige(n).	
5.2.	Na het niet voldoen aan de voorwaarden na de tweede controle door de boa en deskundige(n) ligt de verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van het vervolgtraject bij de relevante (externe) betrokken partij(en). Zij nemen de benodigde vervolgstappen.	
6.	Een regiegroep komt vier keer per jaar bijeen om grip te behouden op de werkwijze omtrent keten. Hierbij sluiten in ieder geval de volgende partijen aan: afdeling Bestuur en Dienstverlening (team Veiligheid, Vergunningen en Toezicht, beleidsmedewerker en boa), Jongerenwerk (teamleider en beleidsmedewerker), ruimtelijke ordening en indien gewenst OddV.	
7.	Wanneer deze werkwijze gedurende twee jaar is uitgevoerd, vindt in het derde jaar evaluatie van de werkwijze plaats. Dit wordt gedaan aan de hand van de vastgestelde kaders Openbare Orde, Veiligheid, Volksgezondheid en Welzijn, en Wettelijke kaders. Op basis van de evaluatie wordt bepaald of het ketenbeleid op deze manier wordt voortgezet of dat de werkwijze wordt aangepast.	